

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor

2015/2233(INI)

3.12.2015

YTTRANDE

från utskottet för sysselsättning och sociala frågor

till utskottet för internationell handel

över rekommendationer till kommissionen om förhandlingarna om avtalet om
handel med tjänster
(2015/2233(INI))

Föredragande av yttrande: Thomas Händel

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor uppmanar utskottet för internationell handel att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

1. Europaparlamentet betonar betydelsen av att de stater som har undertecknat tjänstehandelsavtalet fullt ut och effektivt ratificerar, genomför och verkställer Internationella arbetsorganisationens (ILO) åtta grundläggande arbetskonventioner. Parlamentet uppmanar de stater som har undertecknat tjänstehandelsavtalet att följa och främja andra relevanta ILO-konventioner, avtal och FN-resolutioner, som omfattar, men inte är begränsade till, konvention C94 om arbetsklausuler, agendan för anständigt arbete och den internationella konventionen om skydd för alla migrerande arbetare och deras familjemedlemmar.
2. Europaparlamentet efterlyser bestämmelser som gör de överenskomna ILO-normerna och andra normer verkställbara. Parlamentet anser att alla framtida tjänstehandelsavtal måste inkludera en klausul om kontroll- och verkställighetsmekanismer, som avskräcker och hindrar företag från att överträda arbetsrättsliga och sociala rättigheter, bl.a. kollektivavtal. Parlamentet anser att arbetsrättsliga tvister som uppstår ska vara föremål för en tvistlösningsmekanism, med möjlighet att införa sanktioner i samråd med ILO:s tillsynsorgan.
3. Europaparlamentet anser att åtgärder bör vidtas för att se till att tjänstehandelsavtalet bidrar rättvist och väsentligt till nya arbetstillfällen och att det innehåller långtgående normer för handeln med tjänster med avseende på 2000-talets huvudsakliga problem, framför allt den ihållande sysselsättningskrisen i en del medlemsstater, den ökande ojämlikheten, ungdomsarbetslösheten och andra sociala utmaningar, och att införa strängare arbetsskydds- och miljöskyddsnormer, bekämpa alla former av social dumpning och säkerställa att förbudet mot diskriminering iakttas.
4. Europaparlamentet noterar att tjänstesektorn spelar en betydande roll i EU:s ekonomi, eftersom den står för 70 % av den ekonomiska verksamheten och 90 % av de nya arbetstillfällena. Parlamentet konstaterar samtidigt att 90 % av den globala tillväxten sker utanför EU och understryker därför att det är av yttersta vikt att se till att de undertecknande parterna får tillträde till nya marknader och att trygga en rättvis, icke-diskriminerande och likvärdig behandling av tjänsteleverantörerna. Parlamentet påminner om den mycket viktiga roll som tjänstesektorn spelar för tillkomsten av arbetstillfällen med hög kvalifikationsnivå i EU. Parlamentet framhåller vikten av att tillvarata den potential som avtalet ger när det gäller att stimulera till nya arbetstillfällen i EU. Parlamentet anser att det också är nödvändigt att se till att de fastställda normerna stärks och förbättras samt att sträva efter att införa dem i större utsträckning även på multilateral nivå.
5. Europaparlamentet framhåller den starka potential för hållbar tillväxt för alla och skapande av nya arbetstillfällen med hög kvalifikationsnivå som undertecknandet av ett väl avvägt avtal skulle innebära i detta avseende. Parlamentet förväntar sig att man beaktar de särskilda hinder som möter små och medelstora företag, särskilt eftersom det är dessa företag som skapar flest arbetstillfällen.

6. Europaparlamentet understryker att de potentiella möjligheter som avtalet om handel med tjänster erbjuder för internationaliseringen av de europeiska företagen måste åtföljas av en reell politik för integrering av arbetstagarna i denna nya miljö. Parlamentet understryker att EU har infört finansieringsalternativ som lämpar sig för denna utveckling, bland annat Europeiska socialfonden.
7. Europaparlamentet begär att parlamentets utskott för sysselsättning och sociala frågor omedelbart informeras om slutliga delar i tjänstehandelsavtalet skulle undergräva eller stå i vägen för standarder på dessa områden så att samråd kan hållas och beslut fattas.
8. Europaparlamentet betonar att ökad rörlighet måste åtföljas av stränga sociala och arbetsrättsliga normer, så att arbetstagarna skyddas mot utnyttjande. Parlamentet är särskilt oroat över effekterna av komplexa gränsöverskridande underleverantörskedjor, som gör det mycket svårt att säkerställa och övervaka att reglerna efterlevs. Parlamentet understryker att yrkesinspektioner och fackförbund har stor betydelse för att förhindra och övervaka missbruk. Parlamentet vill se en mycket effektivare gränsöverskridande tillgång till uppgifter i EU.
9. Europaparlamentet uppmanar därför kommissionen att föreslå EU-lagstiftning om ansvarsskyldighet, särskilt i långa underleverantörskedjor, och anser att sådan ansvarsskyldighet även måste tillämpas på och vara bindande för företag från tredjeländer.
10. Europaparlamentet framhåller att yrkesinspektioner särskilt möts av svårigheter vid övervakningen av företag som anställer migrerande arbetstagare och utstationerade arbetstagare från EU och tredjeländer. Parlamentet uppmanar med eftertryck medlemsstaterna att i detta sammanhang öka antalet anställda och de tillgängliga resurserna för sina yrkesinspektioner för att uppnå målet med en inspektör per 10 000 arbetstagare i enlighet med ILO:s rekommendationer.
11. Europaparlamentet uppmanar med eftertryck kommissionen att eftersträva det sociala mål som den satte upp vid förhandlingarna om tjänstehandelsavtalet genom en arbetsklausul. Parlamentet påminner om att social- och arbetslagstiftningen på både nationell nivå och EU-nivå, samt kollektivavtalen och sociala normer, måste garanteras för att säkerställa tjänsternas kvalitet. Parlamentet påminner om att medlemsstaterna och, i förekommande fall, EU:s social- och sysselsättningspolitik samt arbetsförhållanden, inte får påverkas negativt.
12. Europaparlamentet anser i detta sammanhang att arbetsrättsnormer inte bör betraktas som tekniska handelshinder eller handelshinder som inte är tullar samt att arbetsmarknadens parter bör delta i regleringssamarbetet och företrädas på ett väl avvägt sätt, så att det säkerställs att regleringssamarbetet inte begränsar regeringarnas och Europaparlamentets rätt att lagstifta i allmänhetens intresse och att det inte dämpar lagstiftningsarbetet eller försvagar arbetsrättsnormerna, bl.a. när det gäller hälsa och säkerhet.
13. Europaparlamentet anser att alla arbetstagare, oavsett hemland, på sin arbetsplats ska åtnjuta samma rättigheter och omfattas av samma anställningsvillkor som medborgarna i det land där arbetet utförs. Parlamentet anser dessutom att ett framtida tjänstehandelsavtal måste innehålla en klausul som hindrar företag från att kringgå eller undergräva rätten att vidta fackliga åtgärder, genom att använda arbetstagare från tredjeländer vid förhandlingar om kollektivavtal och arbetsrättsliga tvister.

14. Europaparlamentet begär att åtgärder vidtas i enlighet med artiklarna 14 och 106 i EUF-fördraget och protokoll 26 till EU-fördraget, för att utesluta aktuella och framtida tjänster av allmänt intresse samt tjänster av allmänt ekonomiskt intresse från avtalet (bland annat men inte begränsat till vatten, avtalshantering, hälsa, sociala tjänster, sociala trygghetssystem och utbildning), för att säkerställa att EU:s myndigheter samt nationella och lokala myndigheter bibehåller sin oinskränkta rättighet att införa, anta, behålla eller upphäva alla åtgärder som gäller initiering, organisation, finansiering och tillhandahållande av offentliga tjänster, och att tillämpa detta undantag oberoende av hur de offentliga tjänsterna tillhandahålls och finansieras och för att säkerställa att sociala trygghetssystem inte omfattas av förhandlingarna.
15. Europaparlamentet begär dessutom att varken ratchet- eller standstill-klausuler ska tillämpas för krav avseende marknadstillträde eller nationell behandling.
16. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att garantera att miljömässiga och sociala kriterier, inklusive kriterier för jämställdhet mellan kvinnor och män, kan tillämpas vid kontraktstilldelningen i offentlig upphandling. Parlamentet insisterar på att handelsavtal under inga omständigheter får påverka de bestämmelser i direktivet om offentlig upphandling som säkerställer genomförande av arbetslagstiftningen och tillåter upphandlande myndigheter att använda särskilda bestämmelser om sociala tjänster, hälso- och sjukvårdstjänster och andra tjänster som tillhandahålls direkt till den enskilde. Parlamentet påminner kommissionen om de mycket känsliga omständigheterna kring regleringen av tjänstekoncessioner och behovet av att ha kvar politiskt utrymme för att åtgärda misslyckade offentlig-privata partnerskapsmodeller.
17. Europaparlamentet anser att förhandlingar om en ytterligare avreglering av gränsöverskridande tjänster i EU bör åtföljas av socialskyddsåtgärder, såsom minimiinkomstsystem, i enlighet med nationell praxis, och ett samarbete på EU-nivå för att säkerställa arbetsvillkor enligt respektive arbets- och sociallagstiftning samt kollektivavtal i det land där tjänsten tillhandahålls och arbetet utförs. Parlamentet anser att detta inte bör utgöra något hinder för mer förmånliga bestämmelser i lagstiftning eller avtal i ursprungslandet.
18. Europaparlamentet anser att man inte får begränsa regeringarnas möjlighet att anta policyer för upphandling av tjänster som präglas av socialt och miljömässigt ansvarstagande och som tillgodoser sociala och miljömässiga behov, och att man därför i alla avtal måste respektera ILO-konvention 94 om arbetsrättsliga klausuler i offentliga kontrakt.
19. Europaparlamentet uppmanar EU-institutionerna att fortsätta genomföra oberoende och grundliga socialkonsekvensundersökningar med inriktning på tjänstehandelsavtalets möjliga inverkan på den sociala situationen och sysselsättningen i EU och de andra avtalsparternas länder, bl.a. när det gäller tillgänglighet, rimlig kostnad, kvalitet, tillgång och icke-diskriminerande lika tillgång till tjänster av allmänt intresse och tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. Parlamentet begär att man offentliggör och ständigt uppdaterar statistiska prognoser om de arbetstillfällena som försvinner och tillkommer genom ett eventuellt avtal, så att kommissionen kan ingripa i tid för att stödja de drabbade regionerna eller medlemstaterna. Dessutom borde ett övervakningssystem inrättas för att förebygga alla fall av överträdelse.

20. Europaparlamentet anser att EU bör vara mycket restriktivt när det gäller eventuella framtida bestämmelser genom nuvarande leveranssätt 1 i Gats, så att man inte försämrar EU:s stränga arbetsrättsnormer och goda arbetsvillkor genom bestämmelser om tjänster som tillhandahålls från tredjeländer, särskilt inom IKT-sektorn.
21. Europaparlamentet anser att hinder i form av regleringar bör minska för att se till att rörligheten hos arbetstagare med hög kvalifikationsnivå är fördelaktig både för företag och arbetstagare i EU. Parlamentet påpekar på nytt att det är viktigt att se till att tjänstehandelsavtalet inte under några omständigheter hindrar tillämpningen av anställningsnormer och sociala normer, bl.a. reglerna om utstationering av arbetskraft.
22. Europaparlamentet påminner om att de bestämmelser i tjänstehandelsavtalet som avser transportsektorn inte får missgynna EU-arbetstagarna inom denna sektor. Parlamentet uppmanar kommissionen att införa tydliga begränsningar beträffande cabotage så att all social dumpning förhindras.
23. Europaparlamentet efterlyser en tydlig definition av vilka arbetstagare som ska omfattas av bilagan om leveranssätt 4.
24. Europaparlamentet anser att avtalet till fullo måste respektera en signatärs rätt att ändra eller dra tillbaka någon del av sin förteckning som stadgas i artikel XXI i Gats. Parlamentet förväntar sig att avtalet, särskilt bilagan om leveranssätt 4, kommer att innehålla bestämmelser för att förhindra att utländska arbetstagare utnyttjas och en säkerhetsklausul som ger parterna i tjänstehandelsavtalet möjlighet att vidta nödvändiga skyddsåtgärder, om de inhemska lönerna skulle pressas om de inhemska arbetstagarnas rättigheter skulle äventyras eller om andra överenskomna normer skulle överträdas.
25. Europaparlamentet efterlyser ytterligare åtgärder för att öppna marknaden för offentlig upphandling för alla länder som deltar i förhandlingarna om tjänstehandelsavtalet. Parlamentet betonar att för att få tilldela kontrakt måste företagen följa ILO:s grundläggande arbetsrättsnormer och sociala normer. Parlamentet anser att kontrakt inte bör tilldelas enbart på grund av priset, men att andra kriterier inte får användas som handelshinder.
26. Europaparlamentet understryker de insatser som kommissionen har gjort för att förhandlingarna ska bli så transparenta som möjligt. Parlamentet begär emellertid att det pågående arbetet fortsätter och förstärks, i enlighet med Europeiska ombudsmannens rekommendationer om TTIP-avtalet, för att öka att transparensen i förhandlingarna genom att handlingar med relevans för tjänstehandelsavtalet offentliggörs. Parlamentet insisterar på att de nationella parlamenten och alla relevanta ministerier i medlemsstaterna involveras i högre grad, fortlöpande och på ett transparent sätt. Parlamentet framhåller vikten av berörda parter, organisationer i det civila samhället och arbetsmarknadens parter och deras sakkunskap, och uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att involvera dessa i ett nära samarbete genom hela förhandlingen om tjänstehandelsavtalet, särskilt när det gäller möjliga effekter som varje tjänstehandelsavtal kan få för arbetsmarknaden. Parlamentet uppmanar alla berörda parter att delta aktivt och ta upp initiativ, problem, svåra frågor och information som har betydelse för förhandlingarna, och uppmanar med eftertryck kommissionen att ta bättre hänsyn till synpunkterna från arbetsmarknadens parter och det civila samhället.

27. Europaparlamentet anser att länderna bör ha fortsatt möjlighet att använda sig av tester med avseende på ekonomiska behov.
28. Europaparlamentet beklagar att parlamentet inte hördes innan rådet antog mandatet. Parlamentet anser att man i detta fall gått miste om ett tillfälle att göra förhandlingarna så demokratiska som möjligt och redan från början involvera dem som kan komma att beröras mest av tjänstehandelsavtalet.
29. Europaparlamentet beklagar att det för närvarande saknas statistik och uppgifter om fysiska personers rörlighet (leveranssätt 4) inom ramen för det befintliga allmänna tjänstehandelsavtalet (Gats). Parlamentet noterar planerna på att införa ett liknande avsnitt i tjänstehandelsavtalet. Parlamentet understryker vikten av att övervaka denna kategori av tjänsteleverantörer för att förhindra regelmissbruk och utnyttjande av tredjelandsmedborgare. Parlamentet uppmanar kommissionen att omgående sammanställa och lägga fram information om antal och typ av tjänsteleverantörer som kommit in i EU genom leveranssätt 4 i Gats, bl.a. när det gäller vistelsens längd. Parlamentet understryker att framtida bestämmelser om leveranssätt 4 endast får avse högutbildade yrkespersoner, dvs. personer som har en universitetsexamen eller motsvarande masterexamen och har en chefsbefattning. Längden på deras vistelse i EU måste ha ett visst ändamål och vara en tydligt fastställd, begränsad tidsperiod och omfattas av detaljerade villkor.
30. Europaparlamentet efterlyser dessutom ett EU-direktiv för harmonisering och övervakning av flödet av enskilda tjänsteleverantörer från tredjeländer som kommer in i EU genom dessa bestämmelser, så att man kan fastställa villkoren för inresa och vistelse för enskilda tjänsteleverantörer.
31. Europaparlamentet betonar att medlemsstaterna måste få ha kvar full behörighet att avgöra om de ska förbinda sig vid några framtida bestämmelser om leveranssätt 4. Parlamentet betonar dessutom att alla sektorer som omfattas av dessa bestämmelser måste anges tillsammans med och helt och hållet i samarbete med arbetsmarknadens parter.
32. Europaparlamentet betonar att kommissionen, innan den gör några nya åtaganden i fråga om den globala handeln med tjänster, måste lägga fram en omfattande konsekvensbedömning av hur alla nuvarande leveranssätt i Gats har påverkat ekonomin och arbetsmarknaden sedan avtalet trädde i kraft. Parlamentet uppmanar dessutom kommissionen att snarast möjligt lägga fram en konsekvensbedömning av tjänstehandelsavtalet med avseende på arbetsvillkor, möjliga effekter när det gäller otillbörlig konkurrens och eventuell minskning av vissa sektorer på grund av ökad konkurrens från tredjeländer.

**RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN
I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET**

Antagande	3.12.2015
Slutomröstning: resultat	+: 38 -: 11 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Laura Agea, Guillaume Balas, Tiziana Beghin, Brando Benifei, Mara Bizzotto, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Ole Christensen, Elena Gentile, Arne Gericke, Marian Harkin, Danuta Jazłowiecka, Agnes Jongerius, Jan Keller, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Zdzisław Krasnodębski, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Javi López, Thomas Mann, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Elisabeth Morin-Chartier, Emilian Pavel, Georgi Pirinski, Marek Plura, Sofia Ribeiro, Anne Sander, Sven Schulze, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Ulrike Trebesius, Marita Ulvskog, Tatjana Ždanoka, Jana Žitňanská
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Lynn Boylan, Mircea Diaconu, Tania González Peñas, Paloma López Bermejo, Csaba Sógor, Monika Vana, Flavio Zanonato
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Diane James, Martina Michels, Estefanía Torres Martínez